

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Základní Práva](#) > [Germany](#)

Osvědčené postupy členských zemí týkající se Listiny

Obsah zajišťuje

Německo

Německo

Vládní politiky, které podporují používání Listiny a povědomí o ní mezi zákonodárci, správními orgány, donucovacími orgány a justičními orgány.

Na vnitrostátní úrovni:

Příručka pro vypracovávání návrhů právních předpisů (Handbuch der Rechtsförmlichkeit) vydaná Spolkovým ministerstvem spravedlnosti a ochrany spotřebitele (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz), která obsahuje doporučení týkající se formy a způsobu vypracovávání návrhů právních předpisů a právních aktů předkládaných spolkovými ministerstvy, uvádí, že návrhy právních předpisů, jejichž cílem je zajistit soulad mezi spolkovým právem a právem Evropské unie, musí být v souladu s Listinou. Případné odkazy se uvádějí v důvodové zprávě.

http://www.bmjust.de/DE/Themen/RechtssetzungBuerokratieabbau/HDR/HDR_node.html

„Národní akční plán proti rasismu – postoje a opatření k boji proti ideologiím nerovnosti a související diskriminaci“ (2017) výslovně zmiňuje Listinu základních práv EU v souvislosti s právním základem a rámcem (s. 12 anglického překladu). Národní akční plán by měl být i nadále pokládán za rámec, který spolková vláda vypracovala pro účely budoucích výměn s občanskou společností.

<http://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/nationaler-aktionsplan-gegen-rassismus-1145356>

Německá justiční akademie (Deutsche Richterakademie) (<http://www.deutsche-richterakademie.de/>) pořádá semináře a konference zaměřené na uplatňování Listiny.

Například kurz Německé justiční akademie „Úvod do evropského práva“, který je určen pro soudce a státní zástupce, se zaměřuje na základní principy práva EU, včetně Listiny, a vlivy práva EU na vnitrostátní právní systémy.

Konference „Správní soudnictví – účinná soudní ochrana v každodenní praxi“, kterou pořádá Německá justiční akademie, je určena pro správní soudce a zaměřuje se na témata zahrnující lidská práva v každodenní soudní praxi.

Na Spolkové univerzitě aplikovaných správních věd (Hochschule des Bundes für öffentliche Verwaltung) (<http://www.hsbund.de/>) je Listina začleněna do různých studijních programů.

Katedra všeobecné vnitřní správy se Listinou zabývá v rámci diplomového kurzu „Správní management“. Obecně lze říci, že základní a/nebo lidská práva nejsou řešena pouze na vnitrostátní úrovni, ale spíše uceleným způsobem s přihlédnutím ke všem kodifikacím základních a/nebo lidských práv, jež se vztahují na Spolkovou republiku Německo, tj. Základnímu zákonu (Grundgesetz), Listině a Evropské úmluvě o lidských právech.

Katedra spolkové policie se na Listinu zaměřuje ve svém hlavním studijním programu v rámci modulu „Lidská práva a demokracie v EU“ v kurzu „Evropská ochrana základních práv“.

Katedra spolkové kriminální policie se Listinou zabývá v rámci bakalářského programu, ve kterém je probírána jak ve vztahu k povinnosti policie respektovat při svém jednání základní a lidská práva, tak ve vztahu k provádění směrnice (EU) 2016/680.

Na katedře zpravodajských služeb je Listina probírána v rámci předmětů „Evropské a mezinárodní právo“, „Právo zpravodajských služeb“ a „Ústavní právo“.

Spolková akademie pro veřejnou správu (Bundesakademie für die öffentliche Verwaltung – BAKöV) (https://www.bakoev.bund.de/DE/00_Home/Functions/StartseitenTeaser/Fortbildung.html) se Listinou zabývá v rámci svých základních seminářů o EU. Spolková akademie pro veřejnou správu dříve také nabízela semináře „Listina základních práv EU“ v rámci řady seminářů „Zaměřeno na EU“.

Na úrovni spolkových zemí (výběr):

Porozumění Listině i znalosti o ní jsou zvyšovány na úrovni spolkových zemí, zejména v rámci právní odborné přípravy.

Podle čl. 5a odst. 2 třetí věty německého zákona o soudcích (Deutsches Richtergesetz– DRiG) patří mezi povinné předměty, které je třeba během studia práva absolvovat, hlavní oblasti občanského práva, trestního práva, veřejného práva a procesního práva, včetně vazeb na evropské právo. Listina, na kterou odkazuje čl. 6 odst. 1 SEU, je tedy rovněž součástí osnov vzdělávání a zkoušek.

Příklad Dolního Saska:

Zemský soudní zkušební úřad Dolního Saska (Landesjustizprüfungsamt) prostřednictvím široké škály témat, která vybírá pro písemné zkoušky se zajištěným dohledem, zejména z povinných předmětů, zajišťuje, aby se studenti během své odborné přípravy seznámili s evropským právem a následně Listinou základních práv. Totéž platí pro ústní zkoušky z povinných předmětů, které zahrnují témata, jako je ochrana osobních údajů podle článku 8 Listiny a ochrana životního prostředí podle článku 37 Listiny.

V Bádensku-Württembersku se na práva týkající se solidarity zaručená článkem 27 a násl. Listiny (včetně ochrany zdraví, rodinného a pracovního života a slušných a spravedlivých pracovních podmínek) zaměřují různé akce v oblastech odborné přípravy manažerů, rad zaměstnanců a řízení v oblasti zdravotnictví. Na oblasti, na které se Listina vztahuje, se zaměřují i odborné konference zabývající se hmotným právem. Příklady zahrnují konference týkající se práv na péči (články 25 a 26), rodinných práv (články 9 a 24) a práv na azyl (článek 18).

Práva na rovnost zaručená Listinou (zákaz diskriminace, kulturní rozmanitost, práva dítěte, práva starších osob a začlenění osob se zdravotním postižením) jsou řešena v rámci řady akcí v oblasti odborné přípravy. Na úrovni spolkových zemí jsou například poskytovány informace o právech těžce zdravotně postižených osob prostřednictvím kurzu v rámci nadregionální manažerské odborné přípravy. V roce 2021 bude také uspořádán kurz v rámci odborného vzdělání pro zástupce těžce zdravotně postižených představitelů justičních orgánů.

Dne 25. května 2016 schválil parlament spolkové země Brémy usnesení „Ochrana základních práv v Evropě“ (parlamentní dokument č. 19/370). Zdůrazňuje v něm význam Listiny a vyzývá senát, aby se zabýval významem ochrany základních práv na vnitrostátní a evropské úrovni, jakož i ve vztahu k evropským partnerům (zejména v rámci partnerské spolupráce měst), a aby podnikl kroky k zajištění ochrany těchto práv a jejich dodržování a výkonu.

<http://www.bremische-buergerschaft.de/dokumente/wp19/land/protokoll/b19l0021.pdf>
<http://www.bremische-buergerschaft.de/dokumente/wp19/land/drucksache/D19L0370.pdf>

Svobodné a hanzovní město Hamburk se již dávno zavázalo vytvořit společnost bez diskriminace a zajistit rovné podmínky pro všechny bez ohledu na pohlaví, sexuální orientaci, původ, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání nebo přesvědčení. V této souvislosti vykonává širokou škálu úkolů, jež jsou zohledněny zejména v následujících rámcových programech a plánech senátu:

- program spolkové země Hamburk – Město s odvahou: „Předcházení pravicovému extremismu a jeho potírání“,
- pokračování rámcového programu na podporu rovnosti žen a mužů,
- akční plán spolkové země Hamburk na provedení Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením,

- akční plán na podporu přijetí genderové diverzity a sexuální rozmanitosti,
- plán pro integraci spolkové země Hamburk,
- demografický plán – Hamburk 2030: větší, starší, různorodější,
- odhalování antisemitismu a boj proti němu, vypracování strategie pro předcházení antisemitismu a boj proti němu na úrovni spolkových zemí,
- pokračování účinných opatření proti budoucímu násilnému salafismu a náboženskému extremismu,
- pokračování antidiskriminační strategie senátu.

Svobodný stát Bavorsko uplatňuje zákaz diskriminace stanovený v článku 21 Listiny v oblasti trestního stíhání důsledným stíháním rasistických, xenofobních a jinak ponižujících trestných činů. Dne 1. ledna 2017 zřídily bavorské justiční orgány na nejvyšším státním zastupitelství v Mnichově ústřední útvar pro boj proti extremismu a terorismu (Zentralstelle zur Bekämpfung von Extremismus und Terrorismus). Jedná se o vyšetřovací orgán, jenž působí jako koordinační orgán i jako vnitřní a vnější kontaktní místo. Za účelem zintenzivnění boje proti nenávisně motivovaným trestným činům páchaným na internetu byla 1. ledna 2020 na všech státních zastupitelstvích zřízena zvláštní oddělení pro boj proti nenávisným výrokům a bavorské justiční orgány jmenovaly komisaře pro boj proti nenávisným výrokům. Bavorské justiční orgány dále vypracovaly akční plány pro řešení konkrétních problémů, jako je boj proti trestným činům motivovaným antisemitismem a pravicovým extremismem.

Bavorské justiční orgány se navíc aktivně účastní projektu „Spolupráce s Úřadem evropského veřejného žalobce na decentralizované úrovni – materiály pro odbornou přípravu a právní semináře pro státní zástupce, vyšetřující soudce a obhájce“. Tento projekt Akademie evropského práva si klade za cíl vypracovat ve spolupráci s odborníky na vnitrostátní a evropské úrovni soubor materiálů pro odbornou přípravu týkající se spolupráce s Úřadem evropského veřejného žalobce a organizovat vnitrostátní akce zaměřené na odbornou přípravu.

V rámci odborné přípravy učitelů na státních školách ve spolkové zemi Porýní-Falc se studenti učitelství zapojení zejména do certifikačního programu odborné přípravy v oblasti lidských práv na univerzitě v Koblenz-Landau zabývají také otázkami evropského práva, a tedy i Listinou základních práv.

<https://www.uni-koblenz-landau.de/de/landau/fb6/mrb/zertifikat/Modulebersicht>

Nástroje pro lepší porozumění Listině a tomu, v jakých případech se uplatňuje

- pro odborníky z praxe (zákonodárce, správní orgány, donucovací orgány, justiční orgány, právníky),
- pro občany

V roce 2019 zveřejnil Spolkový antidiskriminační úřad (Antidiskriminierungsstelle des Bundes) právní dokument s cílem objasnit a rozšířit charakteristiky uvedené v obecném zákoně o rovném zacházení (Gleichbehandlungsgesetz), jenž zohledňoval práva přiznaná Listinou základních práv Evropské unie:

http://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/Downloads/DE/publikationen/Expertisen/rechtsexpertise_merkmalserweiterung_im_agg.html

Na úrovni spolkových zemí (výběr):

Bádensko-Württembersko

V červenci 2020 uspořádalo v Karlsruhe Ministerstvo spravedlnosti a Evropy (Ministerium der Justiz und für Europa) Bádensko-Württemberska akci na téma „Právní stát v Evropské unii“ u příležitosti zahájení německého předsednictví v Radě EU. Tato akce byla určena nejen pro zhruba padesátku pozvaných hostů z oblasti soudnictví, politiky a práva, ale byla zpřístupněna i široké veřejnosti prostřednictvím živého přenosu.

V létě 2017 Ministerstvo spravedlnosti a Evropy vypracovalo program, který uprchlíkům poskytuje informace o právním státu. Klade si za cíl poskytnout jim srozumitelným způsobem základní znalosti o liberálně-demokratickém ústavním uspořádání Spolkové republiky Německo. Základní hodnoty sdělované během lekcí, jako je demokracie, právní stát, svoboda náboženského vyznání a rovnost žen a mužů, jsou rovněž zaručeny Listinou.

Ministerstvo spravedlnosti Bádensko-Württemberska ve spolupráci s Ministerstvem vnitra (Innenministerium) Bádensko-Württemberska nabízí v rámci svého projektu „Právní stát ve třídě“ všem středním školám ve spolkové

zemi simulační hru. Cílem je seznámit žáky s úlohami a funkcemi justičních orgánů a základními zásadami právního státu, včetně zaručených základních práv.

http://www.justiz-bw.de/Lde/Startseite/Service/Projekt_+Rechtsstaat+macht+Schule

Svobodný stát Bavorsko

Na začátku roku 2016 bavorské justiční orgány zahájily „právní výuku pro uprchlíky a žadatele o azyl“, kterou zajišťují soudci a státní zástupci, jakož i soudní úředníci a probační úředníci. Jejím cílem je poskytovat informace o základních pravidlech a společných hodnotách života ve společnosti a právním řádu v Německu a Evropě lidem, kteří mají velkou šanci nadále žít v Německu. Mezi tyto hodnoty patří zejména hodnoty stanovené v Listině, jakož i hodnoty zakotvené v Základním zákoně, právní stát atd. Tato právní výuka je dostupná také pro všechny odborné integrační výuky (výuka nabízená uprchlíkům a žadatelům o azyl, kteří neovládají němčinu na dostatečné úrovni) na bavorských odborných školách. Bavorské ministerstvo spravedlnosti (Staatsministerium der Justiz) vydává pro doplnění této výuky vzdělávací materiály, které rovněž zprostředkovávají hodnoty stanovené v Listině.

<http://www.km.bayern.de/ministerium/meldung/6078/rechtsbildungsunterricht-vermittelt-rechtsordnung-in-deutschland.html>

Svobodné hanzovní město Brémy

Středisko Europapunkt Bremen (EPB) (<http://www.europapunktbremen.de>), městské informační středisko EU, zorganizovalo v posledních letech několik akcí souvisejících s Listinou základních práv EU. Listina a související témata tvoří nedílnou součást skupinové informační činnosti střediska Europapunkt Bremen zaměřující se na různé cílové skupiny (školáci, studenti a dospělí osoby).

V letech 2017 a 2019 uspořádalo Ministerstvo Evropy v Brémách ve spolupráci s Evropskou komisí dvě velké akce pro mládež v podobě „Barcampů“ nazvané „Vaše otázka pro Evropu“. Během těchto celodenních akcí byla intenzivně probírána základní práva EU.

Používání a propagace nástrojů pro výklad Listiny, které vytvořily jiné členské země EU nebo jiné zúčastněné subjekty v EU

Na evropské úrovni nabízí Akademie evropského práva (<http://www.era.int/>) odbornou přípravu pro soudce a další členy justičních orgánů.

Pravidelný kurz Akademie evropského práva „Používání Listiny základních práv Evropské unie“ poskytuje svým účastníkům poznatky o oblasti působnosti a výkladu Listiny základních práv Evropské unie a o jejím praktickém provádění ve vnitrostátních právních řádech, zejména pokud jde o právo na spravedlivý proces.

Mnoho členů spolkových a zemských justičních orgánů se účastní programů v oblasti odborné přípravy a výměnných programů nabízených Evropskou sítí pro justiční vzdělávání (<http://www.ejtn.eu/>).

Německá Síť nevládních organizací pro boj proti obchodování s lidmi (Bundesweite Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V. – KOK) (<http://www.kok-gegen-menschenhandel.de/>) uveřejňuje a analyzuje vývoj vnitrostátních, evropských a mezinárodních právních předpisů a judikatury průběžně na svých internetových stránkách, v různých zpravodajích a v databázi judikatury. V těchto analýzách je pravidelně zohledňována a používána Listina a judikatura ESD týkající se Listiny. Informace poskytované Sítí nevládních organizací pro boj proti obchodování s lidmi jsou určeny právníkům a poradcům, kteří přicházejí do styku s oběťmi obchodování s lidmi, a zájemcům z řad veřejnosti.

Spolupráce se zúčastněnými subjekty na podporu používání Listiny základních práv EU a informovanosti o ní

Příklady spolupráce mezi obránci práv a vnitrostátními orgány, které

prispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Německý institut pro lidská práva (Deutsches Institut für Menschenrechte) (<https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/>) radí politickým aktérům a institucím v oblasti vzdělávání o lidských právech a zavázal se k hlubšímu začlenění vzdělávání o lidských právech do školských právních předpisů, učebních osnov a plánů vzdělávání a odborné přípravy. Toto vzdělávání o lidských právech zahrnuje i Listinu.

Projekt „Spravedlivá mobilita“ (<https://www.faire-mobilitaet.de/>) Německého odborového svazu (Deutscher Gewerkschaftsbund), financovaný Spolkovým ministerstvem práce a sociálních věcí (Bundesministerium für Arbeit und Soziales) poskytuje informace a poradenství sezónním pracovníkům a dalším mobilním pracovníkům z jiných členských států EU v oblasti pracovních a sociálních záležitostí. Poradci, kteří vedle němčiny hovoří alespoň jedním východoevropským jazykem, v současné době pracují v jedenácti poradenských centrech. Pokračování tohoto projektu bylo zakotveno do právního předpisu prováděcího směrnici o vysílání pracovníků, která vstoupila v platnost 30. července 2020. Projekt „Spravedlivá mobilita“ se od 1. ledna 2021 provádí na základě zákonného nároku a má výrazně větší rozsah. Podpoří tak uplatňování základních práv podle kapitoly IV „Solidarita“ Listiny v praxi.

Ministerstvo spravedlnosti a Evropy Bádenska-Württemberska pořádá pravidelné akce s aktéry EU, například Europa Union (<http://www.europa-union.de>), Evropské hnutí (<http://www.netzwerk-ebd.de>), Europe Direct (http://www.ec.europa.eu/germany/services/contact-points_de) a IB (Internationaler Bund) (<http://www.internationaler-bund.de>).

Příklady spolupráce mezi vnitrostátními orgány a akademickou obcí, které přispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Německo během svého předsednictví v Radě EU v druhé polovině roku 2020 prosazovalo ochranu svobody vědy a bádání v mezinárodní spolupráci. Závazek trvale chránit základní právo na svobodu vědeckého bádání (článek 13 Listiny) byl zakotven v ministerském komuniké přijatém na konferenci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání dne 19. listopadu 2020 a v Bonnské deklaraci o svobodě vědeckého bádání ze dne 20. října 2020. Bonnskou deklaraci (http://www.bmbf.de/files/Bonner_Erklaerung_DEU.pdf) podepsaly téměř všechny členské státy EU, Evropská komise a další partnerské země mimo Unii.

Deklarace posiluje sdílené hodnoty Evropského výzkumného prostoru. Vlády zemí, které deklaraci podepsaly, vítají zavedení nepřetržitého sledování stavu svobody bádání ve svých zemích a „kategoricky odsuzují jakékoli porušování svobody vědeckého bádání, proti kterému budou ostře vystupovat“.

Aliance pro vědeckou svobodu (Allianz der Wissenschaftsfreiheit) (<http://www.wissenschaftsfreiheit.de/ueber-uns/>), která sdružuje nejvýznamnější vědecké a výzkumné organizace v Německu, prosazuje svobodu výzkumu po celém světě a podporuje Bonnskou deklaraci.

Příklady nevládních iniciativ, které podporují používání Listiny a informovanost o ní ve Vaší zemi

Německý institut pro lidská práva (Deutsches Institut für Menschenrechte) (<https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/>) má vazby na národní a mezinárodní sdružení a fóra spolupráce v oblasti vzdělávání o lidských právech. Patří mezi ně Fórum pro lidská práva (Forum Menschenrechte), jednotlivé nevládní organizace, univerzity a další národní instituce pro lidská práva.

V rámci uměleckého projektu „Stránková korektura“ (‘Korrekturfahren’) (<http://www.korrekturfahren.mozello.eu/>) vyzvali dva umělci, Sylvia Winkler a Stephan Köperl, obyvatele k tomu, aby diskutovali o různých článcích Listiny a „vylepšili“ je svými vlastními slovy. Za tímto účelem byly preambule a 54 článků vytištěny na řadu velkých transparentů a na několik dní vyvěšeny ve Stuttgartu a Stendalu. Výsledky této umělecké kampaně byly prezentovány na konferenci konané v listopadu 2019 v Bruselu u příležitosti 10. výročí vstupu Listiny v platnost.

Obsahem Listiny se navíc v rámci své činnosti zabývá řada uznávaných vzdělávacích institucí v oblasti

občanského vzdělávání, včetně Spolkové agentury pro občanské vzdělávání (*Bundeszentrale für politische Bildung*) (<http://www.bpb.de/>).

■ Poslední aktualizace: 24/02/2022

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.